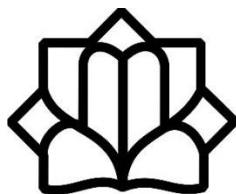

الذبح الحرام

دانشگاه کاشان
دانشکده‌ی شیمی
بخش شیمی آلی

پایان‌نامه

جهت اخذ درجه‌ی کارشناسی ارشد در شیمی آلی

عنوان:

تهیه‌ی نانوذرات کیتوسان با روش ژله‌ای و کاربرد آن در واکنش هانش

استاد راهنما:

دکتر جواد صفری

به‌وسیله‌ی:

فاطمه عزیزی

شهریور ۱۳۹۲

تقدیم به:

پدرم؛ ای پدر از تو هر چه می گویم، باز هم کم می آورم، خورشیدی شدی و از روشنائی ات جان گرفتم، دنیا
امیدی ماندم کشیدی و لبریزم کردی از شوق اکنون حاصل دستان خستات، رمز مفهیم شده است

مادرم؛ روح انگیز مهربان هستی ام، تو رنگ شادی هایم شدی و غم بار با تمام وجود از من دور کردی و عمری، محنتی با

را به جان خریدی تا اکنون توانستی طعم خوش پیروزی را به من بچشانی

پدر و مادر بزرگوار، همسرم؛ که در این مدت، بی منت یاریم داده اند و امروزم را مدیونشان هستم، عزیزانی که مشوق من در

این دوران بوده اند، همیشه پاس گزار مهربانیشان خواهم بود

و تقدیم به:

همسرم، که با حضورش جهانم را زیباتر کرده است

تقدیر و تشکر

من لم یسکر المخلوق لم یسکر الخالق"
خدای را سزاگرم که نعمت دانش آموختن را به ما ارزانی داشت

معلم عزیزم، جناب آقای کلچین

آن روز که در کلاس درس، قانون عل و عکس العمل نیوتن را بر ایوان بر می شمردید، از شما آموختم که این قانون، فقط یک رابطه بین اشیانست. هنوز در خاطر دارم که نوشتید: ثواب خواندن این مطالب را، بردست های قوت بسته بدید می کنم. معلم عزیزم، همیشه خوشه چین خرمن معرفت و علمتان خواهیم بود.

استاد گرامی، جناب آقای دکتر صفری

چگونه پاس کویم مهربانی و لطف شما را، که سرشار از عشق و یقین است. چگونه پاس کویم تاثیر علم آموزی شما را که چراغ روشن هدایت را بر کلبه ی وجودم فراوان ساخته است. آری در مقابل این همه عظمت و شکوه شما، مرانه توان پاس است و نه کلام و صف.

استاد بزرگوار جناب آقای دکتر بانیری و سرکار خانم دکتر مرادی

از شما که با سعی و صبر و صبورانه ای مرارانه ای نموده و بی دریغ مراد اراده ی هر چه بهترین پیمان نامه یاری داده اید و زحمت بازخوانی و داوری این مجموعه را بر عهده داشتید، تشکر و قدر دانی می نمایم.

فهرست مطالب

فهرست علائم و اختصارها (Abbreviations).....	ر
فصل اول- مقدمه.....	۱
۱- مقدمه.....	أ
۱-۱- نانو فن آوری.....	۲
۱-۱-۱- تعریف.....	۲
۱-۱-۲- تاریخچه.....	۲
۱-۱-۳- ارکان پایه.....	۳
۱-۱-۴- روش‌های تولید نانوذرات.....	۵
۱-۲- تعریف کاتالیزگر.....	۶
۱-۲-۱- دسته‌بندی کاتالیزگرها.....	۶
۱-۳- معرفی نانوکاتالیزگر.....	۷
۱-۳-۱- دسته‌بندی نانوکاتالیزگرها بر اساس رفتار آنها.....	۱۰
۱-۳-۱-۱- نانوکاتالیزگر با رفتار همگن.....	۱۰
۱-۳-۱-۲- نانوکاتالیزگر با رفتار ناهمگن.....	۱۱
۱-۳-۱-۳- ویژگی‌های نانوکاتالیزگر.....	۱۱
۱-۳-۱-۴- شکل و اندازه‌ی قابل کنترل:.....	۱۱
۱-۳-۱-۵- قابلیت جداسازی از مخلوط واکنش.....	۱۲

- ۱۲-۱-۳-۱-۶- گزینش پذیری و بازدهی بالا: ۱۲
- ۱۲-۱-۳-۱-۷- تمایل به کلوخه‌ای شدن ۱۲
- ۱۳-۱-۳-۱-۸- تنوع بالا و قابلیت اصلاح شیمیایی ۱۳
- ۱۳-۱-۳-۱-۹- منبع تهیه ۱۳
- ۱۴-۱-۴-۱-۴- معرفی کاتالیزگرهای زیستی ۱۴
- ۱۴-۱-۴-۱-۱- نگاهی به تاریخچه‌ی کیتین و کیتوسان ۱۴
- ۱۵-۲-۴-۱- معرفی کیتوسان ۱۵
- ۱۷-۵-۱-۵- تولیدکنندگان کیتوسان ۱۷
- ۱۸-۶-۱-۶- ویژگی‌های کیتوسان ۱۸
- ۱۸-۱-۶-۱-۱- وزن مولکولی ۱۸
- ۳۷**Error! Bookmark not defined.** ..... ۲-۶-۱-۲- گرانروی
- ۲۰-۳-۶-۱-۳- انعطاف پذیری زنجیره‌ی بسیار ۲۰
- ۲۰-۴-۶-۱-۴- انحلال پذیری ۲۰
- ۲۰-۵-۶-۱-۵- فعالیت شیمیایی ۲۰
- ۲۱-۶-۶-۱-۶- اصلاح‌سازی سطح کیتوسان ۲۱
- ۲۱-۷-۶-۱-۷- مشتق‌های پرکاربرد کیتوسان ۲۱
- ۲۲-۸-۶-۱-۸- نانوذرات پلی‌اتیلن‌گلايکول دارشده‌ی کیتوسان ۲۲
- ۲۳-۷-۱-۷- بسیار کیتوسان به عنوان جاذب یون‌های فلزی ۲۳
- ۲۴-۸-۱-۸- کیتوسان به عنوان تکیه‌گاه در تهیه‌ی نانوذرات فلزی ۲۴

- ۹-۱- نانوذرات کیتوسان ۲۴
- ۱-۹-۱- کاربردهای کیتوسان ۲۵
- ۱-۱-۹-۱- بررسی نقش نانوذرات کیتوسان در علوم پزشکی ۲۵
- ۲-۱-۱۰-۱- بررسی کاربردهای کیتوسان ۲۷
- ۱۰-۱- بررسی توانمندی بسپار کیتوسان به عنوان کاتالیزگر ۲۹
- ۱-۱۰-۱- کیتوسان کاتالیزگر واکنش استرک ۲۹
- ۲-۱۰-۱- استفاده از محلول اسیدی کیتوسان به عنوان کاتالیزگر در تهیهی دی‌هیدروپیریمیدینون ۳۰
- ۱۱-۱- معرفی واکنش چندجزیی ۳۱
- ۱-۱۱-۱- معرفی واکنش هانش ۳۱
- ۲-۱۱-۱- بررسی روش تک‌ظرف چهار جزیی در تهیهی ترکیب‌های هانش ۳۲
- ۳-۱۱-۱- بررسی روش تک‌ظرف سه‌جزیی در تهیهی ترکیب‌های متقارن ۳۲
- ۱۲-۱- کاربردهای ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها ۳۳
- ۱-۱۲-۱- کاربرد دارویی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها ۳۳
- ۱-۱-۱۲-۱- ترکیب دارویی فلودیپین ۳۳
- ۲-۱-۱۲-۱- ساختار دارویی آملودیپین ۳۴
- ۳-۱-۱۲-۱- ساختار دارویی دیلودین ۳۵
- ۲-۱۲-۱- استفاده از ترکیب‌های هانش در واکنش‌های شیمیایی ۳۵
- ۱-۲-۱۲-۱- استفاده از ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها در کاهش انتخاب‌گزين آزیدهای آروماتیک ۳۵
- ۲-۲-۱۲-۱- استفاده از این ترکیب‌ها در کاهش ایمین به آمین‌ها ۳۵

۱۳-۱-۱	روش‌های تهیه‌ی ۱،۴ دی‌هیدروپیریدین‌ها	۳۶
۱۳-۱-۱-۱	تهیه‌ی ۱،۴ دی‌هیدروپیریدین‌ها با استفاده از روش کاهش مشتق‌های پیریدین با ترکیب‌های آلی فلزی یا معرف‌های کاهش دهنده	۳۶
۱۳-۱-۲	تهیه‌ی ۱،۴ دی‌هیدروپیریدین‌ها با استفاده از روش واکنش‌های حلقه‌افزایی ...	۳۷
۱۳-۱-۳	تهیه‌ی ترکیب‌های ۱،۴ دی‌هیدروپیریدین‌ها با روش هانش	۳۸
۱۳-۱-۳-۱	بررسی روند تکاملی و بهینه‌ای واکنش هانش تا به امروز	۳۸
۱۳-۱-۳-۲	بررسی شرایط برخی از واکنش‌های هانش	۴۱
۱۵-۱	آنچه پیش رو است	۴۳
فصل دوم، بخش تجربی و روش کار		
۱-۲	مواد و دستگاه‌های مورد استفاده	۴۵
۱-۱-۲	تجهیزات	۴۵
۱-۱-۱-۲	طیف‌های فروسرخ (FT-IR)	۴۵
۲-۱-۱-۲	طیف‌های فرابنفش - مرئی (UV- Vis)	۴۵
۳-۱-۱-۲	طیف‌های تشدید مغناطیسی هسته‌ی هیدروژن ($^1\text{H NMR}$)	۴۵
۴-۱-۱-۲	طیف‌های تشدید مغناطیسی هسته‌ی کربن ($^{13}\text{C NMR}$)	۴۶
۵-۱-۱-۲	تعیین دمای ذوب	۴۶
۶-۱-۱-۲	طیف رامان	۴۶
۷-۱-۱-۲	پراش پرتو ایکس (XRD)	۴۶
۸-۱-۱-۲	میکروسکوپ الکترونی روبشی (SEM)	۴۶

- ۲-۱-۱-۹- کروماتوگرافی لایه‌ی نازک (T.L.C) ۴۷
- ۲-۱-۱-۱۰- مواد اولیه‌ی مورد استفاده در این پژوهش ۴۷
- ۲-۲- روش کار آزمایشگاهی ۴۹
- ۲-۲-۱- تهیه‌ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین با استفاده از واکنش تراکم سه‌جزیی هانش، به وسیله‌ی اتیل‌استواتات، آلدهیدهای آروماتیک و آمونیوم استات در حضور کیتوسان به عنوان کاتالیزگر در شرایط حرارتی و تابش فراصوت ۴۹
- ۲-۲-۲- تهیه‌ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین‌ها با استفاده از کیتوسان در روش حرارتی و بدون حلال ۴۹
- ۲-۲-۳- تهیه‌ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین با استفاده از کیتوسان در حمام فراصوت ۵۰
- ۲-۲-۴- تهیه‌ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین با استفاده از واکنش تراکم سه‌جزیی هانش، به‌وسیله‌ی اتیل‌استواتات، آلدهیدهای آروماتیک و آمونیوم استات در حضور کیتوسان سولفونه شده به عنوان کاتالیزگر در شرایط حرارتی و تابش فراصوت ۵۰
- ۲-۲-۵- تهیه‌ی بسیار کیتوسان سولفونه شده ۵۱
- ۲-۲-۵-۱- تهیه‌ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین در شرایط حرارتی و بدون حلال با استفاده از کیتوسان سولفونه شده ۵۲
- ۲-۲-۵-۲- تهیه‌ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین در شرایط تابش فراصوت و بدون حلال ۵۱
- ۲-۲-۶- تهیه‌ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین با استفاده از واکنش تراکم سه‌جزیی هانش، به-وسیله‌ی اتیل‌استواتات، آلدهیدهای آروماتیک و آمونیوم استات در حضور نانوذرات کیتوسان به عنوان کاتالیزگر در شرایط حرارتی ۵۲
- ۲-۲-۶-۱- روش تهیه‌ی نانوذرات کیتوسان ۵۳

۲-۶-۲-۲-تهیه ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین به وسیله‌ی نانوذرات کیتوسان در شرایط حرارتی	
۵۴	..... و بدون حلال
۲-۲-۷-داده‌های طیفی مربوط به مشتق‌های گزارش شده ی ۴،۱-دی‌هیدروپیریدین	۵۵
۲-۳-۷-۱-ترکیب شماره‌ی (۱)	۵۵
۲-۳-۷-۲-ترکیب شماره‌ی (۲)	۵۶
۲-۳-۷-۳-ترکیب شماره‌ی (۳)	۵۷
۲-۳-۷-۳-ترکیب شماره‌ی (۴)	۵۸
۲-۳-۷-۴-ترکیب شماره‌ی (۵)	۵۸
۲-۳-۷-۶-ترکیب شماره‌ی (۶)	۶۰
۲-۳-۷-۷-ترکیب شماره‌ی (۷)	۶۱
۲-۳-۷-۸-ترکیب شماره‌ی (۸)	۶۲
۲-۳-۷-۹-ترکیب شماره‌ی (۹)	۶۳
۲-۳-۷-۱۰-ترکیب شماره‌ی (۱۰)	۶۴
۲-۳-۷-۱۱-ترکیب شماره‌ی (۱۱)	۶۵
۶۶	فصل سوم : بحث و نتیجه‌گیری
۳-۱-آنچه در این بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد	۶۷
۳-۲-مقایسه ی دو روش خشک کردن در تهیه‌ی نانوذرات تهیه شده با روش ژله‌ای	۶۷
۳-۲-۱-۱-بررسی طیف FT-IR نانوذرات کیتوسان	۷۲
۳-۲-۱-۱-بررسی طیف پراش پرتوایکس (XRD) نانوذرات کیتوسان	۷۳

- ۳-۳- شناسایی و اثبات ساختار سولفونه‌شده‌ی کیتوسان ۷۴
- ۳-۳-۱- بررسی طیف FT-IR کیتوسان سولفونه شده ۷۴
- ۳-۳-۲- بررسی طیف FT-Raman کیتوسان و مشتق سولفونه شده‌ی کیتوسان ۷۴
- ۳-۴- تهیه‌ی مشتق‌های پلی‌هیدروکینولین با استفاده از واکنش تراکم سه جزیی در حضور کاتالیزگرهای تهیه شده ۷۷
- ۳-۴-۱- استفاده از کیتوسان به عنوان کاتالیزگر در تهیه‌ی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین ۷۸
- ۳-۴-۲- استفاده از محلول کیتوسان در استیک‌اسید به عنوان کاتالیزگر ۷۷
- ۳-۴-۳- کیتوسان به عنوان کاتالیزگر ناهمگن در تهیه‌ی ترکیب‌های هانش ۷۹
- ۳-۴-۴- استفاده از کیتوسان سولفونه شده به عنوان کاتالیزگر ناهمگن در تهیه‌ی ترکیب‌های هانش ۸۰
- ۳-۴-۵- استفاده از نانوذرات کیتوسان در تهیه‌ی ترکیب‌های هانش ۸۲
- ۳-۵- تهیه‌ی مشتق‌های ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین با استفاده از کاتالیزگرهای یاد شده در شرایط بهینه‌ی هر یک از کاتالیزگرها ۸۳
- ۳-۵-۱- تهیه‌ی مشتق‌های ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها با کیتوسان به عنوان کاتالیزگر ناهمگن در شرایط بدون حلال ۸۳
- ۳-۵-۲- تهیه‌ی ترکیب شماره‌ی ۱۱ با روش تراکم چهار جزئی ۸۵
- ۳-۶- تهیه‌ی مشتق‌های ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها با کیتوسان سولفونه شده به عنوان کاتالیزگر ناهمگن در شرایط بدون حلال ۸۶

- ۳-۶-۱- تهیه‌ی مشتق‌های ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها با نانوذرات کیتوسان به عنوان کاتالیزگر
 ناهمگن در شرایط بدون حلال..... ۸۷
- ۳-۷- بررسی سازوکار واکنش هانش در حضور کاتالیزگر کیتوسان..... ۸۹
- ۳-۸- مقایسه‌ی کاتالیزگرهای استفاده شده این کار پژوهشی ۹۱
- ۳-۹- بررسی بازیافت کیتوسان و کاربرد دوباره‌ی این کاتالیزگر در واکنش هانش ۹۱
- ۳-۹-۱- بررسی ساختار ترکیب شماره‌ی ۱..... ۹۴
- ۳-۹-۱-۱- بررسی طیف تشدید مغناطیسی هسته‌ی هیدروژن ترکیب ۱ ..... ۹۶
- ۳-۹-۱-۲- بررسی طیف فروسرخ ترکیب ۱ ..... ۹۷
- ۳-۹-۲- بررسی ساختار ترکیب شماره‌ی ۲..... ۹۸
- ۳-۹-۲-۱- بررسی طیف تشدید مغناطیسی هسته‌ی هیدروژن ترکیب ۲ ..... ۹۷
- ۳-۹-۲-۲- بررسی طیف تشدید مغناطیسی کربن ترکیب ۲ ..... ۱۰۳
- ۳-۹-۲-۳- بررسی طیف زیرقرمز ترکیب ۲ ..... ۱۰۲
- ۳-۹-۳- بررسی ساختار نامتقارن در واکنش چهار جزئی، ترکیب شماره‌ی ۱۱ ..... ۱۰۳
- ۳-۹-۳-۱- بررسی طیف تشدید مغناطیسی هسته‌ی هیدروژن ترکیب ۱۱ ..... ۱۰۳
- ۳-۹-۳-۲- بررسی طیف تشدید مغناطیسی کربن ترکیب ۱۱ ..... ۱۰۷
- ۳-۹-۳-۳- بررسی طیف فروسرخ ترکیب شماره‌ی ۱۱..... ۱۰۹
- ۳-۱۰- نتیجه‌گیری..... ۱۱۰
- ۳-۱۱- رهیافت پژوهش ۱۱۰
- ۴- منابع ۱۱۱

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱: نانو کپسول ۲
- شکل ۱-۲: نانو کپسول ۴
- شکل ۱-۳: نانولوله‌ی کربنی ۵
- شکل ۱-۴: ویژگی‌های اصلی نانوکاتالیزگرها ۹
- شکل ۳-۱: تصویر SEM نانوذرات کیتوسان تهیه‌شده و خشک‌شده در خلا ۷۱
- شکل ۳-۲: تصویر SEM از نانوذرات تهیه‌شده در آزمایشگاه و خشک‌شده در خلا ۷۱
- شکل ۳-۳: تصویری از دستگاه خشک‌کننده‌ی منجمد ۷۲
- شکل ۳-۴: تصویر SEM از نانوذرات کیتوسان خشک‌شده با یخ خشک ۷۱
- شکل ۳-۵: تصویر بزرگ‌نمایی شده‌ی نانوذرات کیتوسان خشک‌شده با یخ خشک ۷۲
- شکل ۳-۶: طیف FT-IR نانوذرات کیتوسان ۷۵
- شکل ۳-۷: طیف FT-IR کیتوسان ۷۵
- شکل ۳-۸: طیف FT-IR کیتوسان سولفونه‌شده ۷۶
- شکل ۳-۹: طیف رامان بسیار کیتوسان ۹۲
- شکل ۳-۱۰: طیف فروسرخ بسیار کیتوسان قبل از واکنش ۹۲
- شکل ۳-۱۱: طیف فروسرخ بسیار کیتوسان باز یافت شده ۹۶
- شکل ۳-۱۲: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب ۱ در حلال CDCl_3 ..... ۹۶
- شکل ۳-۱۳: طیف $^{13}\text{CNMR}$ ترکیب ۱ در حلال CDCl_3 ..... ۹۷

- شکل ۳-۱۴: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب ۲ در حلال CDCl_3 ..... ۹۸
- شکل ۳-۱۵: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب ۲ در حلال CDCl_3 ..... ۱۰۰
- شکل ۳-۱۶: طیف $^{13}\text{CNMR}$ ترکیب ۲ در حلال CDCl_3 ..... ۱۰۳
- شکل ۳-۱۷: طیف FT-IR ترکیب ۲ ..... ۱۰۴
- شکل ۳-۱۸: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب ۱۱ در حلال CDCl_3 ..... ۱۰۵
- شکل ۳-۱۹: طیف $^1\text{H NMR}$ ترکیب ۱۱ در حلال CDCl_3 ..... ۱۰۶
- شکل ۳-۲۰: طیف $^{13}\text{C NMR}$ ترکیب ۱۱ در حلال CDCl_3 ..... ۱۰۶
- شکل ۳-۲۱: طیف فرورسرخ ترکیب شماره ۱۱ ..... ۱۰۹

فهرست طرح‌ها

- طرح ۱-۱: ساختار سه بسپار زیستی ۱۶
- طرح ۱-۲: روش تهیهی کیتوسان از کیتین ۱۷
- طرح ۱-۳: گروه‌های فعال در بسپار کیتوسان ۲۱
- طرح ۱-۴: شکل نمادین جذب پالادیم با کیتوسان ۲۳
- طرح ۱-۵: تهیهی نانوذرات کیتوسان با استفاده از TPP ۲۵
- طرح ۱-۶: طرح شماتیک در تهیهی α -آمینو نیتریل ۲۹
- طرح ۱-۷: روش تهیهی کیتوسان اصلاح شده ۴۸
- طرح ۱-۸: طرح شماتیک از واکنش تهیهی N -آکیل تیو فتالیمید. **Error! Bookmark not defined.** ۴۸
- طرح ۱-۹: واکنش انجام شده در حضور محلول اسیدی کیتوسان ۳۰
- طرح ۱-۱۰: نمونه‌ای از واکنش چهارجزیی ۳۲
- طرح ۱-۱۱: نمونه‌ای از واکنش سه جزیی ۳۲
- طرح ۱-۱۲: ساختار داروی فلودیپین ۳۴
- طرح ۱-۱۳: ساختار داروی املودیپین ۳۴
- طرح ۱-۱۴: ساختار دارویی دیلودین ۳۵
- طرح ۱-۱۵: ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین در نقش کاهنده برای آزین ۳۵
- طرح ۱-۱۶: تهیهی آمینهای نوع دوم ۳۶
- طرح ۱-۱۷: تهیهی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها از کاهش پیریدین ۳۷
- طرح ۱-۱۸: تهیهی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها با استفاده از واکنش دیلز-آلدر ۳۷
- طرح ۱-۱۹: تهیهی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین‌ها با استفاده از واکنش هانش ۳۸
- طرح ۱-۲۰: تهیهی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین با آمونیوم کربنات در آب ۴۱

- طرح ۱- ۲۱: تهیه ی ۱،۴-دی هیدروپیریدین با سلولز سولفوریک اسید ۴۲
- طرح ۱- ۲۲: تهیه ی ۱،۴-دی هیدروپیریدین به وسیله ی لامپ فرابنفش ۴۳
- طرح ۲- ۱: تهیه ی ۱،۴-دی هیدروپیریدین در حضور بسپار کیتوسان به عنوان کاتالیزگر در تراکم سه جزیی هانش ۴۹
- طرح ۲- ۲: تهیه ی ۱،۴-دی هیدروپیریدین در حضور بسپار کیتوسان سولفونه شده به عنوان کاتالیزگر در تراکم سه جزیی هانش ۵۲
- طرح ۲- ۳: تهیه ی ۱،۴-دی هیدروپیریدین در حضور نانوذرات کیتوسان به عنوان کاتالیزگر در تراکم سه جزیی ۵۴
- طرح ۲- ۴: طرح نمادین از روش تهیه ی نانوذرات کیتوسان با آمونیوم هپتامولیدات چهار آبه... ۵۵
- طرح ۳- ۱: طیف پراش پرتو ایکس بسپار کیتوسان ۷۴
- طرح ۳- ۲: طیف پراش پرتو ایکس نانوذرات کیتوسان ۷۴
- طرح ۳- ۳: تهیه ی پلی هیدروکینولین بدون کاتالیزگر و در دمای اتاق ۷۸
- طرح ۳- ۴: واکنش چهار جزیی در تهیه ی ۱،۴-دی هیدروپیریدین های نامتقارن ۸۶
- طرح ۳- ۵: سازوکار عمل کرد بسپار کیتوسان در تهیه ی ترکیب های هانش ۹۰
- طرح ۵- ۱: طیف FT-IR ترکیب ۱ ..... ۱۲۰
- طرح ۵- ۲: طیف $^1\text{H NMR}$ از ترکیب ۱ ..... ۱۲۰
- طرح ۵- ۳: طیف $^{13}\text{C NMR}$ ترکیب ۱ ..... ۱۲۱
- طرح ۵- ۴: طیف FT-IR از ترکیب ۲ ..... ۱۲۱
- طرح ۵- ۵: طیف $^1\text{H NMR}$ از ترکیب ۲ ..... ۱۲۲

۱۲۲.....	طرح ۵-۶: طیف ^{13}C NMR از ترکیب ۲
۱۲۳.....	طرح ۵-۷: طیف FT-IR ترکیب ۴
۱۲۳.....	طرح ۵-۸: طیف H NMR از ترکیب ۴
۱۲۴.....	طرح ۵-۹: طیف FT-IR ترکیب ۵
۱۲۴.....	طرح ۵-۱۰: طیف ^1H NMR از ترکیب ۵
۱۲۵.....	طرح ۵-۱۱: طیف FT-IR ترکیب ۶
۱۲۵.....	طرح ۵-۱۲: طیف ^1H NMR ترکیب ۶
۱۲۶.....	طرح ۵-۱۳: طیف FT-IR ترکیب ۷
۱۲۷.....	طرح ۵-۱۴: طیف ^1H NMR ترکیب ۷
۱۲۷.....	طرح ۵-۱۵: طیف FT-IR ترکیب ۸
۱۲۷.....	طرح ۵-۱۶: طیف ^1H NMR از ترکیب ۸
۱۲۸.....	طرح ۵-۱۷: طیف FT-IR ترکیب ۹
۱۲۸.....	طرح ۵-۱۸: طیف ^1H NMR از ترکیب ۹
۱۲۹.....	طرح ۵-۱۹: طیف FT-IR ترکیب ۱۰
۱۲۹.....	طرح ۵-۲۰: طیف ^1H NMR از ترکیب ۱۰
۱۳۰.....	طرح ۵-۲۱: طیف FT-IR ترکیب ۱۱
۱۳۰.....	طرح ۵-۲۲: طیف ^1H NMR از ترکیب ۱۱
۱۳۰.....	طرح ۵-۲۳: طیف ^{13}C NMR از ترکیب ۱۱

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱-۱: طبقه‌بندی نانوکاتالیزگرها ۷
- جدول ۱-۲: چکیده‌ای از ویژگی‌های نانوکاتالیزگرها ۱۲
- جدول ۱-۳: کشورهای تولید کیتوسان و محصول‌های آن ۱۵
- جدول ۱-۴: خلاصه‌ی کاربرد بسیار کیتوسان در صنایع ۲۷
- جدول ۱-۵: تعدادی از کارهای پژوهشی در زمینه‌ی بهینه‌سازی واکنش هانش ۳۹
- جدول ۲-۱: مواد اولیه‌ی مورد استفاده در این پژوهش ۴۹
- جدول ۳-۱: تهیه‌ی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین در حضور کاتالیز ژله‌ای کیتوسان ۷۹
- جدول ۳-۲: تهیه‌ی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین در حضور کاتالیز کیتوسان ۸۱
- جدول ۳-۳: تهیه‌ی ۱،۴-دی‌هیدروپیریدین در حضور کاتالیز کیتوسان سولفونه شده ۷۹
- جدول ۳-۴: بهینه کردن مقدار کاتالیزگر نانوذرات کیتوسان در دمای محیط ۸۲
- جدول ۳-۵: بهینه کردن مقدار کاتالیزگر نانوذرات کیتوسان در دمای ۸۰ درجه‌ی سانتی‌گراد ۸۲
- جدول ۳-۶: تهیه‌ی مشتق‌های ۷،۷-دی‌متیل-۴،۲-دی‌فنیل-۴،۶،۷،۸-تتراهیدروکینولین-۵-اون ۸۴
- در حضور کاتالیزگر کیتوسان در دمای $80^{\circ}C$ و در شرایط بدون حلال ۸۴
- جدول ۳-۷: تهیه‌ی مشتق‌های ۷،۷-دی‌متیل-۴،۲-دی‌فنیل-۴،۶،۷،۸-تتراهیدروکینولین-۵-اون ۸۴
- در حضور کاتالیزگر کیتوسان سولفونه شده در دمای $80^{\circ}C$ و در شرایط بدون حلال ۸۶
- جدول ۳-۸: تهیه‌ی مشتق‌های ۷،۷-دی‌متیل-۴،۲-دی‌فنیل-۴،۶،۷،۸-تتراهیدروکینولین-۵-اون ۸۶
- در حضور کاتالیزگر نانوذرات کیتوسان در دمای $80^{\circ}C$ و در شرایط بدون حلال ۸۸
- جدول ۳-۹: بازیابی کاتالیزگر نانوذرات کیتوسان در تهیه‌ی ترکیب ۱ ..... ۹۲
- جدول ۳-۱۰: مشخصه‌ی طیف فروسرخ کیتوسان ۹۴

فهرست علايم و اختصارها (Abbreviations)

AcOH	Acetic acid
amu	Atomic mass unit
°C	Degree centigrade
Cat.	Catalyst
Cm ⁻¹	Per centimeter
d	Doublet
dd	Doublet of doublet
DHP	Dihydropyridin
DMSO	Dimethyl Sulfoxide
FT-IR	Fourier Transform Infrared Spectroscopy
g	Gram
Hz	Hertz
IR	Infrared
J	Coupling constant
Lit.	Literature
m	Multiplet
M. F.	Molecular Formula
MHz	Mega Hertz
Min.	Minute
M.P.	Melting Point
M.S.	Mass Spectroscopy
MW	Microwave
M.W.	Molecular Weight
NMR	Nuclear Magnetic Resonance
pH	Potential of Hydrogen
ppm	Parts per million
r.t.	Room temperature
s	Singlet
S	Specific surface